

ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ КАСАЦІЙНОЮ ІНСТАНЦІЄЮ ПОВНОВАЖЕНЬ ЗА НАСЛІДКАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНОЇ СПРАВИ

УДК: 347.9

Зяць Н.Я.,
аспірант кафедри цивільного
права і процесу юридичного
факультету Львівського
національного університету
імені Івана Франка

Анотація: В статті автор розкриває правову природу попереднього розгляду справи касаційною інстанцією, рівень дослідження цього питання в науковій літературі, досвід зарубіжних країн у цій сфері, аналізує практику застосування Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ своїх повноважень за наслідками попереднього розгляду цивільної справи

Ключові слова: попередній розгляд справи, касаційна інстанція, зарубіжний досвід, процесуальний фільтр доступу до касації, відхилення касаційної скарги, обов'язкове скасування судового рішення, призначення справи до судового розгляду

Основою для розкриття даної проблематики є узагальнення судової практики і наукові розробки вчених-процесуалістів.

Узагальнення судової практики містить роз'яснення, що попередній розгляд справи є окремою процедурою касаційного провадження, мета якого – з'ясування всіх необхідних обставин для правильного висновку про законність оскаржуваного судового рішення [1].

Вчені-процесуалісти, зокрема В.В. Комаров [2] та К.В. Гусаров [3] розглядають попередній розгляд касаційної скарги колегією суддів як «процесуальний фільтр доступу до касації».

З вищенаведених позицій можна зробити висновок, щоб з'ясувати всі необхідні обставини для правильного висновку про законність оскаржуваного рішення потрібно провести ряд підготовчих дій. Зокрема:

– з'ясувати наявність чи відсутність підстав для скасування судового рішення, що вказані у ст.ст. 338–341 ЦПК України,

– вжити одне з юрисдикційних повноважень, передбачених ст. 332 ЦПК України, відхилити касаційну скаргу або скасувати оскаржуване рішення за наявності підстав, які тягнуть за собою обов'язкове скасування судового рішення,

– у випадку виявлення суддівською колегією порушень, що не тягнуть за собою обов'язкове скасування судового рішення, але підлягають касаційному перегляду, суд повинен призначити справу до судового розгляду, тобто «допустити до касації».

Враховуючи вищенаведене видається логічним характеризувати повноваження касаційної інстанції за наслідками попереднього розгляду справи через пошук відповідей на такі питання:

– які підстави для скасування судового рішення вказує вітчизняний законодавець;

– яка практика реалізації касаційним судом повноваження по відхиленню касаційної скарги;

– які підстави тягнуть за собою *обов'язкове скасування судового рішення* (вітчизняний і зарубіжний досвід у цій сфері);

– які наслідки має *«призначення справи до судового розгляду»*.

Практика здійснення судочинства Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ оперує такими статистичними даними. В 2012 року попередній розгляд проведено у понад 17,7 тис. цивільних справ, із них відхилено касаційні скарги із залишенням рішення без змін у 7,7 тис. випадків, а до судового розгляду призначено майже 9,9 тис. справ або 55,9% [4]. У 2013 р. попередній розгляд проведено у 8,8 тис. цивільних справ: із них відхилено касаційні скарги із залишенням рішення без змін у понад 4,2 тис. справ, а до судового розгляду призначено 4,5 тис. – 51,2 % із тих, у яких проведено попередній розгляд [5].

Тобто, можна підсумувати, що зберігається тенденція, згідно якої майже у половині цивільних справ *касаційні скарги відхиляються, оскільки суд касаційної інстанції доходить висновку, що оскаржувані рішення, ухвалені із дотримання норм закону*.

Аналіз окремих справ № 6-18785св12 [6] та № 6-34328св12 [7] із практики судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ дозволяє узагальнити, що скаргники не завжди правильно розуміють підстави касаційного оскарження та межі касаційного перегляду. Одночасно зауважуємо на випадки № 6-48692св12 [8] занадто розширеного формулювання касаційною інстанцією підстав для відхилення касаційної скарги на попередньому розгляді. Видається, що така судова практика не сприятиме розвантаженню касаційної інстанції від необгрунтованих скарг. Позитивною є тенденція, коли на стадії попереднього розгляду детально аналізуються норми матеріально та процесуального права на предмет їх правильного застосування як підстава для відхилення касаційної скарги. Як у справах за №6-7871св12 від 01.11.2012 р. [9] та за № 6-1054св13 від 15.03.2013 р. [10].

Зокрема, у червні 2011 року Позивач звернувся до суду першої інстанції з вимогою достроково припинити повністю дію свідоцтва України на знак для товарів та послуг, що зареєстроване на ім'я Відповідача.

Рішенням районного суду м. Києва від 14 жовтня 2011 р., залишеним без змін ухвалою апеляційного суду м. Києва від 17 січня 2012 р., позов задоволено в повному обсязі.

У касаційній скарзі представник Відповідача, по-

силаючись на неправильне застосування судами норм матеріального права та порушення норм процесуального права, просить вказані судові рішення скасувати, а справу направити на новий розгляд до суду першої інстанції.

Аналіз матеріалів справи дозволив суду касаційної інстанції дійти висновку, що задовольняючи позов, суди на підставі доказів, поданих сторонами, які належним чином оцінені (ст. 212 ЦПК України), дійшли правильного висновку про те, що Відповідач більше трьох років від дати публікації відомостей про видачу свідоцтва на знак для товарів і послуг не використовує цей знак, що згідно з ч. 4 ст. 18 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» є підставою для дострокового припинення дії цього свідоцтва. Обов'язок доведення протилежного (використання зареєстрованого знака або поважні причини невикористання) лежить на власнику свідоцтва, тобто на Відповідачу (ст.ст. 10, 60 ЦПК України); таких обставин відповідач не довів. Доводи касаційної скарги взагалі не містять мотивів незаконності судових рішень по суті спору. Посилання на те, що районний суд розглянув справу за відсутності Відповідача, не є підставою для скасування такого судового рішення з передачею справи на новий судовий розгляд, оскільки таке не передбачено ст. 307 ЦПК України, яка у вичерпному порядку передбачає повноваження апеляційного суду. Натомість, для усунення порушення, допущеного районним судом, ст. 303 ЦПК України передбачає право заявника подати до апеляційного суду докази на підтвердження своїх доводів, проте Відповідач цим не скористався і таких доказів не подав.

Отже, касаційним судом встановлено й це вбачається з матеріалів справи, що оскаржувані судові рішення ухвалені з додержанням норм матеріального та процесуального права, а доводи скарги цих висновків не спростовують. Враховуючи наведене та положення ч. 3 ст. 332 ЦПК України, колегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ вважає за необхідне відхилити касаційну скаргу і залишити судові рішення без змін, про що і постановила відповідну ухвалу у справі за № 6-7871св12 від 01.11.2012 р.

Наведемо ще один практичний випадок. Рішенням районного суду м. Києва від 12 червня 2012 р. в задоволенні вимог Позивача до Відповідача про стягнення пені відмовлено.

Рішенням апеляційного суду м. Києва від 5 грудня 2012 р. рішення районного суду скасоване й ухвалене нове рішення у справі про стягнення з Відповідача на

користь Позивача пені за невиконання зобов'язання за період 14 лютого 2011 р. по 13 лютого 2012 р. у розмірі 111 420 грн. 82 коп.

У касаційній скарзі заявник порушує питання про скасування рішення суду апеляційної інстанції із залиценням в силі рішення суду першої інстанції, мотивуючи свої вимоги порушенням судом норм процесуального та матеріального права.

Вивчивши матеріали справи, колегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ вважає, що касаційна скарга підлягає відхиленню з огляду на такі обставини.

Згідно із ч. 4 ст. 3 Закону України від 25 грудня 2008 р. № 800–VI «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва», нарахування та виплата забудовником штрафних санкцій, передбачених договорами, і стягнення коштів, передбачених ст. 625 ЦК України, на строк дії цієї статті не застосовуються. Проте, це не стосується випадків, коли визначений термін прийняття в експлуатацію об'єкта будівництва переноситься більш як на 18 місяців.

Судами встановлено і сторони не заперечували, що відповідно до інвестиційного договору № КУ/07-01-05 будівництва житлового будинку від 25 січня 2005 р. Позивач сплатив Відповідачеві повну вартість будівництва квартири, а Відповідач своєю чергою зобов'язався відповідно до п. 3.4 зазначеного договору здати будинок в експлуатацію в грудні 2008 року і передати Позивачу за актом прийому-передачі не пізніше 30 квітня 2009 р.

Апеляційним судом також встановлено і у скарзі не заперечено, що будинок зданий в експлуатацію у грудні 2010 р., – через 24 місяці після строку, визначеного за договором. Однак проінвестовану Позивачем квартиру станом на день розгляду справи Позивачу не передано.

Встановивши ці обставини, апеляційний суд дійшов до правильного висновку, що обмеження встановлені ч. 4 ст. 3 Закону України «Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва» щодо стягнення штрафних санкцій у цьому випадку не застосовуються та обґрунтовано стягнув пеню в межах строку позовної давності.

Отже, в цій цивільній справі за № 6-1054св13 доводи касаційної скарги щодо неправильного застосування зазначеної норми права є безпідставними, оскільки ґрунтуються на замовчуванні фактів, які є визначальними для застосування законодавчих обме-

жень для нарахування штрафних санкцій, а позиція суду касаційної інстанції цілком обґрунтована і унеможливує будь-яке неоднозначне розуміння скаргниками своїх помилок.

Аналіз даних судової статистики і практики суду касаційної інстанції дозволяє зробити висновок, що відхилення безпідставної касаційної скарги на стадії попереднього розгляду сприяє розвантаженню діяльності судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та утвердженню законодавчо закріпленого статусу суду касаційної інстанції за умови належного спростування доводів касаційної скарги і детального аналізу норм матеріального та процесуального права на предмет їх правильного застосування судами першої та апеляційної інстанції під час постановлення відповідної ухвали.

Відповідно до ч. 4 ст. 332 ЦПК України, суд касаційної інстанції скасовує судові рішення за наявності визначених *підстав для обов'язкового скасування такого рішення*. Проте зазначимо, що ця норма, як і цивільне процесуальне законодавство загалом, не визначає переліку таких підстав.

У фаховій довідковій літературі знаходимо визначення поняття «обов'язкових підстав для скасування судового рішення»: а саме – це група підстав, наслідком яких є скасування судового рішення незалежно від аргументів, викладених у скарзі, поданій до вищої судової інстанції [11].

Щодо обсягу обов'язкових підстав скасування судового рішення, то в першу чергу звернемось до зарубіжного досвіду.

Так процесуальне законодавство Литви серед обов'язкових підстав для скасування оскаржуваного рішення виділяє такі: 1) справу розглянуто судом першої інстанції у відсутності будь-кого з осіб, що брали участь у справі і не повідомлені про час і місце судового засідання; 2) під час розгляду справи в першій інстанції були порушені правила про мову і скаргник на цій підставі оскаржує рішення [12].

Цивільний процесуальний кодекс Республіки Білорусь до порушень процесуального права, що тягнуть обов'язкове скасування судового рішення відносить такі: 1) порушення встановленого порядку розгляду заяви про відвід; 2) розгляд справи у відсутності когось із юридично зацікавлених осіб, що не повідомлені про час і місце судового розгляду; 3) порушення права особи, що зацікавлена в результатах розгляду користуватися рідною мовою чи послугами перекладача; 4) порушення судом питання про права і обов'язки не залучених до справи осіб, що мають

безпосередній інтерес в результатах розгляду справи; 5) порушення правил про таємність нарадчої кімнати; 6) винесення чи підписання рішення не тим суддею, який розглядав справу; 7) відсутність мотивувальної частини рішення; 8) відсутність у справі протоколу судового засідання [12, 515, 526].

Обов'язковими підставами для скасування рішення процесуального кодексу Грузії визначив: 1) справу розглянуто незаконним складом суду; 2) суд розглянув справу у відсутності однієї із сторін, яка не отримала повістки або без її законного представника, за винятком випадків, коли законний представник визнає правомірність хід судового процесу; 3) рішення ухвалене по справі, непідвідомче суду; 4) рішення ухвалене на основі усного розгляду справи за умови порушення гласності процесу; 5) рішення недостатньо обгрунтоване або обгрунтування неповне, що не дозволяє перевірити право чинність рішення; 6) рішення не підписано суддями, що вказані у рішенні; 7) рішення ухвалене суддями, які раніше брали участь в розгляді даної справи; 8) в справі відсутній протокол засідання апеляційного суду [13, 313].

Норми процесуального права Молдови врегульовують, що оскаржуване рішення скасовується в обов'язковому порядку, незалежно від вимог скажника, якщо: 1) справа розглянута суддею, який не був уповноважений брати участь у розгляді даної справи; 2) справа розглянута судовою інстанцією у відсутності кого-небудь із учасників процесу, не повідомлених про місце, дату і час проведення судового розгляду; 3) під час розгляду справи були порушені норми про мову судочинства; 4) судова інстанція вирішила питання про права осіб, що не брали участь у справі; 5) рішення не підписано суддею або підписано не тим суддею, що вказаний у рішенні; 6) в справі відсутній протокол судового засідання [13, 339].

Безумовними підставами для скасування рішення першої інстанції процесуальний кодекс Таджикистану визначає: 1) справа розглянута незаконним складом суду; 2) справа розглянута у відсутності будь-кого з осіб, що беруть участь у справі і не повідомлені про час і місце судового засідання; 3) під час розгляду справи були порушені правила про мову судочинства; 4) суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не беруть участь у справі; 5) рішення не підписано суддею або рішення підписано не тим суддею чи не тими суддями, які вказані у рішенні; 6) рішення ухвалене не тими суддями, які входили у склад суду, що розглядав справу; 7) в справі відсутній протокол судового засідання; 8) під час ухвалення рішення був порушений принцип таємності нарадчої кімнати [13, 350].

Безумовними підставами для скасування оскаржуваного рішення касаційним судом Туркменістану є: 1) справа розглянута судом в незаконному складі; 2) справа розглянута судом за відсутності осіб, що брали участь у справі, які не повідомлені про час і місце судового розгляду; 3) під час розгляду справи було порушені правила про мову судочинства; 4) суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не були залучені до розгляду справи; 5) під час ухвалення рішення були порушені правила про таємність нарадчої кімнати; 6) рішення не підписано будь-ким із суддів або рішення підписано не тими суддями, які вказані у рішенні; 7) рішення ухвалене не тими суддями, які входили у склад суду, що розглядав справу; 8) у справі відсутній протокол судового засідання [13, 354].

Перелік порушень процесуального права, які тягнуть обов'язкове скасування рішення судом касаційної інстанції Узбекистан є тотожним з іншими країнами пострадянського простору, проте деталізовано, якщо протокол судового засідання наявний у справі, але не підписаний, то це також вважається грубим процесуальним порушенням. [13, 358].

Враховуючи вищенаведений досвід зарубіжних країн, можемо констатувати, що перелік підстав для безумовного скасування оскаржуваного судового рішення в процесуальних кодексах країн пострадянського простору приблизно однаковий. Закріплення такого переліку в Цивільному процесуальному кодексі України вважаємо доцільним, оскільки це дозволить підвищити якість судочинства в цілому, а також оптимізує роботу касаційної інстанції. Йдеться про те, що суд касаційної інстанції вже на стадії попереднього розгляду справи зможе усунути грубі порушення процесуального законодавства. Оскільки їх наявність виключає законність оскаржуваного судового рішення і тягне в якості санкції обов'язкове його скасування. Тоді як скасування рішення на стадії попереднього розгляду у зв'язку з порушенням норм матеріального права є неможливим, бо потребує від суддівської колегії перевіряти матеріали справи.

У цьому контексті варто навести думку К.В. Гусарова, яка полягає у тому, що виходячи зі змісту ч. 3 ст. 335 ЦПК України, підставами, які тягнуть обов'язкове скасування оскаржуваного рішення є порушення судами норм права в тих випадках, коли касаційний суд може зробити висновок без урахування пояснень учасників спірних процесуальних правовідносин та розглянути справу в порядку ст. 333 ЦПК України [3].

Пленум Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ в свою чергу у Постанові № 10 «Про судову практику розгляду

цивільних справ у касаційному порядку» [1] вніс односторонню практику і наголосив на тому, що оскільки норми ЦПК не містять підстав, які мають наслідком обов'язкове скасування судового рішення, реалізація судом касаційної інстанції повноваження щодо скасування судового рішення при попередньому розгляді справи є неможливим. З такою позицією Пленуму повністю погоджуються В.М. Кравчук та О.І. Утриновська в науково-практичному коментарі до Цивільного процесуального кодексу України [14].

Аналіз Єдиного державного реєстру судових рішень України дозволяє зробити висновок, що за наслідками попереднього розгляду цивільної справи в касаційному провадженні суддівська колегія судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ ухвалу про скасування оскаржуваного судового рішення не постановляла.

Підсумовуючи наведене вище можемо констатувати необхідність на законодавчому рівні визначити перелік підстав, які призводять до обов'язкового скасування судового рішення на стадії попереднього розгляду справи судом касаційної інстанції і як наслідок внести змін до ч. 3 ст. 332 ЦПК України. До таких підстав можна зачислити такі: 1) справа розглянута судом в незаконному складі; 2) справа розглянута судом за відсутності осіб, що брали участь у справі, які не повідомлені про час і місце судового розгляду; 3) під час розгляду справи було порушені правила про мову судочинства; 4) суд вирішив питання по правах і обов'язках осіб, які не були залучені до розгляду справи; 5) під час ухвалення рішення були порушені правила про таємність нарадчої кімнати; 6) рішення не підписано будь-ким із суддів або рішення підписано не тими суддями, які вказані у рішенні; 7) рішення ухвалене не тими суддями, які входили у склад суду, що розглядав справу; 8) у справі відсутній протокол судового засідання. Тобто розшити перелік безумовних процесуальних порушень, порівняно з ст. 336 ЦПК України 1963 року.

І наостанок охарактеризуємо наслідки реалізації судом свого юрисдикційного повноваження про **призначення справи до судового розгляду** за результатами попереднього розгляду справи касаційним судом.

Відповідно до ч. 5 ст. 332 ЦПК України, суд касаційної інстанції призначає справу до судового розгляду за відсутності підстав для відхилення касаційної скарги та скасування оскаржуваного судового рішення. Справа призначається до судового розгляду, якщо хоч один суддя зі складу суду дійшов такого висновку. Про призначення справи до судового розгляду по-

становляється ухвала, яка підписується всім складом суду.

При чому норма, яка регулює призначення цивільної справи до судового розгляду, якщо хоч один суддя зі складу суду дійшов такого висновку, є винятком із загального правила, визначеного ч. 1 ст. 9 ЦПК, за яким рішення (ухвала) суду постановляється більшістю голосів суддів. А ухвала про допуск справи до касаційного розгляду або про відмову такого допуску оскарженню не підлягає [52].

Цивільна справа, яка допущена до касаційного розгляду, передається судді-доповідачеві, який провадить її підготовку до судового розгляду. Підготовка охоплює виготовлення доповіді, де викладено обставини, необхідні для ухвалення рішення суду касаційної інстанції. Виготовлена доповідь передається визначеному складу суддів судової палати чи колегії суддів судової палати суду касаційної інстанції, які розглядатимуть справу у касаційному порядку, а справа призначається до розгляду. Про день, час і місце розгляду повідомляють осіб, які беруть участь у справі.

Дані судової статистики за 2012 рік свідчать, що до розгляду в суді касаційної інстанції призначено майже 9,9 тис. справ або 55,6% від тих, у яких проведено попередній розгляд [4].

Своєю чергою, у 2013 р. до судового розгляду призначено 4,5 тис. справ або 51,6% тих, у яких проведено попередній розгляд [5].

На практиці неправильне застосування судами норм матеріального права і порушення норм процесуального права виявляються судом касаційної інстанції, як при ухваленні рішення судом першої інстанції, так і при постановленні ухвали судом апеляційної інстанції в тій же цивільній справі. Прикладом є ухвала касаційного суду від 23.01.2012 р. у справі за № 6-21927св11 [15], а також ухвала від 20.01.2011 р. у справі за № 6-4809св10 [16].

Частіше на практиці зустрічаються випадки, коли суд першої інстанції ухвалив законне рішення, а суд апеляційної інстанції допустив порушення норм права, що призвело до неправильного вирішення справи. Прикладом є ухвала касаційного суду від 20.01.2011 р. у справі за № 6-3826св10 [17], ухвала від 25.05.2012 р. у справі за № 6-5669св12 [18], а також ухвала від 08.06.2011 р. у справі за № 6-13104св11 [19]. Варто проілюструвати один з таких випадків.

У грудні 2007 року Позивач звернулася до суду із вимогами про визнання недійсними договорів дарування та купівлі-продажу квартири, визнання права власності на квартиру та витребування майна із чужого незаконного володіння.

Рішенням районного суду м. Києва від 27 січня 2011 р. позов задоволено частково, договір дарування квартири визнано недійсним. В задоволенні решти вимог відмовлено.

Рішенням апеляційного суду м. Києва від 10 серпня 2011 р. рішення суду першої інстанції в частині задоволених вимог скасовано та ухвалено в цій частині нове рішення про відмову позивачу у задоволенні її позову про визнання договору дарування недійсним. В решті рішення суду залишено без змін.

Позивач звернувся до касаційного суду зі скаргою, де просить скасувати рішення апеляційного суду в частині відмови їй в задоволенні вимог про визнання договору дарування недійсним та залишити в силі рішення суду першої інстанції, посилаючись на неправильне застосування апеляційним судом норм матеріального права і порушення норм процесуального права.

Внаслідок аналізу матеріалів справи судом касаційної інстанції встановлені підстави, передбачені ч. 5

ст. 332 ЦПК України і, як наслідок, постановлено ухвалу від 30.12.2011 року у справі за № 6-33291св11 про призначення цивільної справи до судового розгляду.

Отже, аналіз судової практики і статистики дозволяє зробити висновок, що у більшості випадків доводи касаційної скарги про наявність порушень норм матеріального або процесуального права є достатньою мірою обґрунтованими для подальшого перегляду цивільної справи колегією суддів касаційного суду. Деколи одна судова інстанція дублює помилки іншої, замість того, щоб їх виявляти і виправляти. Але частіше судом першої інстанції ухвалюються законні рішення, а дії апеляційного суду при постановленні ухвали потребують подальшої перевірки колегією суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Постанова Пленуму Вищого Спеціалізованого Суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 10 від 14.06.2012 року «Про судову практику розгляду цивільних справ у касаційному порядку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sc.gov.ua>

2. Проблеми теорії та практики цивільного судочинства : монографія / [кол. авт. : В. В. Комаров, В. І. Тертишніков, В. В. Баранкова та ін.] ; за заг. ред. В. В. Комарова. – Х. : Харків юрид., 2008. – 928 с.

3. Гусаров К. В. Інстанційний перегляд судових рішень у цивільному судочинстві : автореф дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / К. В. Гусаров. – Х., 2011.

4. Аналіз стану здійснення судочинства та даних судової статистики щодо розгляду справ і матеріалів Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ у 2012 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sc.gov.ua/ua/sudova_statistika.html

5. Аналіз стану здійснення судочинства та даних судової статистики щодо розгляду справ і матеріалів Вищим спеціалізованим судом України з розгляду ци-

вільних і кримінальних справ у першому півріччі 2013 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sc.gov.ua/ua/sudova_statistika.html

6. Ухвала у справі № 6-18785св12 Судової Палати Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.reyestr.court.gov.ua

7. Ухвала у справі № 6-34328св12 Судової Палати Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.reyestr.court.gov.ua

8. Ухвала у справі № 6-48692св12 Судової Палати Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.reyestr.court.gov.ua

9. Ухвала у справі № 6-7871св12 Судової Палати Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.reyestr.court.gov.ua

10. Ухвала у справі № 6-1054св13 Судової Палати Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.reyestr.court.gov.ua

11. Большой юридический словарь / [под ред. А. В. Малько]. – Проспект, 2009.

12. Проверка судебных постановлений в гражданском процессе стран ЕС и СНГ : монография / [под ред. Е. А. Борисовой]. – 2-е изд., переробл. и доп. – М. : Норма : ИНФРА-М, 2012. – 768 с.

13. Васильев С. В. Гражданское судопроизводство постсоветских государств (сравнительный анализ) : учеб. пособие / С. В. Васильев. – М. : Юрлитинформ, 2011. – 424 с.

14. Кравчук В. М. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України / В. М. Кравчук, О. І. Угриновська. – К. : Істина, 2006. – 944 с.

15. Ухвала у справі № 6-21927св11 Судової Палати Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.reyestr.court.gov.ua

16. Ухвала у справі № 6-4809св10 Судової Палати Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.reyestr.court.gov.ua

17. Ухвала у справі № 6-3826св10 Судової Палати Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.reyestr.court.gov.ua

18. Ухвала у справі № 6-5669ск12 Судової Палати Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.reyestr.court.gov.ua

19. Ухвала у справі № 6-13104св11 Судової Палати Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.reyestr.court.gov.ua

**ПРАКТИКА РЕАЛИЗАЦИИ
КАССАЦИОННОЙ ИНСТАНЦИЕЙ
ПОЛНОМОЧИЙ ПО ИТОГАМ
ПРЕДВАРИТЕЛЬНОГО
РАССМОТРЕНИЯ
ГРАЖДАНСКОГО ДЕЛА**

Заяц Н.

Аннотация: В статье автор раскрывает правовую природу предварительного рассмотрения дела кассационной инстанцией, уровень исследования этого вопроса в научной литературе, опыт зарубежных стран в этой сфере, анализирует практику применения Высшим специализированным судом Украины по рассмотрению гражданских и уголовных дел своих полномочий по результатам предварительного рассмотрения гражданского дела.

Ключевые слова: предварительное рассмотрение дела, кассационная инстанция, зарубежный опыт, процессуальный фильтр доступа к кассации, отклонения кассационной жалобы, обязательная отмена судебного решения, назначение дела к судебному разбирательству.

**PRACTICE OF IMPLEMENTATION
BY THE COURT OF CASSATION
ITS AUTHORITY ON THE BASIS
OF PRELIMINARY CONSIDERATION
IN CIVIL CASES**

Zayats N.

Summary: The author describes legal nature of previous consideration of case by Court of Cassation, the researches of this problem in the scientific literature. Also she analyses native model of cassation and its accordance with international legal norms and the practice of the Higher Specialized Court of Ukraine for civil and criminal cases of its powers under a preliminary review of the civil case.

Keywords: preliminary hearing, court of cassation, international experience, procedural filter for access to appeal, dismiss the cassation appeal, mandatory cancellation of a judgment, assignment of the case to the trial